

Terveystiedon aineopinnot (35 op)

Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta

syyskuu 2010 - joulukuu 2011, Turku

Opintojen kuvaus

Terveystiedon opintojen tavoitteena on perehtyä terveystietoon koulun oppiaineena sekä terveyden edistämiseen laajempaan ilmiönä. Aineopinnoissa syvennetään terveystiedon opettamisen tietoja ja taitoja ja tutustutaan kouluyhteisön ja sen sidosryhmien yhteistyön mahdollisuuksiin. Opinnoissa perehdytään lisäksi alan tutkimukseen ja laaditaan oma tutkielma.

Opettajille terveystiedon aineopintojen suorittaminen antaa mahdollisuuden hankkia pätevyyden toimia terveystiedon opettajana peruskoulussa ja lukiossa. V. 2012 mennessä kaikilta terveystiedon opettajilta vaaditaan aineenopettajan pätevyys, mikä edellyttää terveystiedon perus- ja aineopintojen suorittamista. Edellytyksenä aineopintojen aloittamiselle on hyvin tiedoin suoritettut terveystiedon perusopinnot. Opinnot on suunniteltu yhteistyössä Turun opettajankoulutuslaitoksen kanssa ja niillä on vastaavuus laitoksen omaan perusopetukseen.

Opiskeluun sisältyy opintoryhmätyöskentelyä paikallisessa oppilaitoksessa, Turussa järjestettäviä luentoja ja verkkotyöskentelyä. Opinnot suoritetaan tenteillä ja oppimistehtävillä. Opintojen suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista luento-opetukseen ja opintoryhmän työskentelyyn. Opiskelua tukevat Moodle-verkkoalueen opiskeluohjeet.

Opiskelu perustuu itseopiskeluun, opintoryhmätyöskentelyyn tuutorin johdolla omalla oppilaitoksella, verkkotyöskentelyyn ja lähiopetuspäiviin Turussa. Kaikissa jaksoissa opiskelua ohjaavat Moodle-verkko-oppimisympäristön opiskeluoppaat. Opinnot suoritetaan aktiivisella osallistumisella ryhmätyöskentelyyn, tenteillä ja kirjallisilla töillä. Opiskelijalla tulee olla käytettävissä internet-yhteydellä varustettu tietokone. Opintoryhmätyöskentely pyritään järjestämään iltaopetuksena arki-iltaisain ja luennot lauantapäivinä.

Osallistujamäärä enintään 20 henkilöä ilmoittautumisjärjestyksessä

Osallistumismaksu 540 €

Maksuun sisältyy Turun avoimen yliopiston opintomaksu 330 € ja Turun kesäyliopiston osuus 210 €. Maksut suoritetaan kesäyliopiston kautta.

Yksittäisen opintojakson hinta on 70 €.

Sitovat ilmoittautumiset 23.8.2010 mennessä Turun kesäyliopistoon
www.turunkesayliopisto.fi tai puh. (02) 232 3302

Opintojaksot

Terveyspolitiikka (3 op)
Terveystiedon edistäminen ja sen tutkimus (3 op)
Ihminen, terveys ja kulttuuri (3 op)
Yhteistyö koulussa (3 op)
Sosioemotionaalinen oppiminen ja hyvinvointi (4 op)
Seksuaaliterveys ja sen tukeminen (3 op)
Päihde- ja vaikuteaineet terveysriskinä (3 op)
Ainesseminaari (5 op)
Liikunnan terveydelliset merkitykset (3 op)
Terveystiedon opettaminen (5 op)

Syyslukukausi 2010

Terveyspolitiikka (3 op)

Tavoitteena on tutustua suomalaisten kansanterveyden kehitykseen, nykytilaan ja tulevaisuuden näkyisiin.

Keskeiset sisällöt

- kansanterveystieteen näkökulmaan tutustuminen
- kansanterveyden nykytila ja tulevaisuuden haasteet
- suomalainen sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmä

ryhmätyöskentely 6 t, itsenäinen työskentely 74 t

Tentittävä kirjallisuus

1. Aromaa, A. ym. 2005. Suomalaisten terveys. Helsinki: Duodecim, Kansanterveyslaitos.
2. Valtioneuvoston periaatepäätös Terveys 2015 –kansanterveysohjelmasta. Sosiaali- ja terveysministeriö, Julkaisuja 2001:4. (Verkkopublication sivuilla www.stm.fi)
<<http://www.stm.fi>>)

Suoritus ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen ryhmätyöskentelyyn ja kirjallisuustentti (hylätty – hyväksytty 1-5)
THM Johanna-Maria Turkki

Alustava aikataulu

Viikko 37-38 Ryhmäkokoontumiset: aloituskokoontuminen ja oppimistehtävät.

14.9.2010 klo 18.00-n. 21.00

21.9.2010 klo 18.00- n. 21.00

Tentti 22.9.2010 klo 18-21 (17.11. ja 24.8.)/THM Johanna-Maria Turkki

Terveyden edistäminen ja sen tutkimus (3 op)

Tavoitteena on perehtyä terveyden edistämisen tutkimusperinteeseen ja uusimpiin tutkimustuloksiin sekä tutustua terveyden edistämisen käytännön toteutukseen.

Keskeiset sisällöt

- yhteiskunnan haasteet terveyden edistämiseksi
- terveyden edistämisen tutkimustraditio
- terveyden edistämisen käytännön toimet

luento-opetus 8 t, ohjattu verkkotyöskentely 5 t, ryhmätyöskentely 3 t, itsenäinen työskentely 64 t

Tenttikirjallisuus:

1. Lahtinen, E., Koskinen-Ollonqvist, P. ym. 2003. Muutos ja mahdollisuus. Terveyden edistämisen tutkimuksen arviointi. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, Selvityksiä 2003:15. www.stm.fi
2. Nutbeam, D. & Harris, E. 2004. Theory in a Nutshell: A Guide to Health Promotion Theory. McGraw-Hill Publishing.
3. Thorogood, M. & Coombes, Y. 2004. Evaluating health promotion: practice and methods. Oxford: Oxford University Press.
4. Opettajan valitsemat ajankohtaiset artikkelit.

Suoritus ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen verkkotyöskentelyyn, harjoitustyö(t) sekä tentti luennoista ja kirjallisuudesta (hylätty – hyväksytty 1-5). KT Riitta Asanti

Alustava aikataulu

Viikko 39	luennot Turussa lauantaina 2.10.2010 klo 9.30-15.45
KT Riitta Asanti, KT Niina Juntila ja TtM Pirjo Parviainen
Viikko 40	Ryhmäkokoontuminen: oppimistehtävät ja valmistautuminen verkkotyöskentelyyn
5.10.2010 klo 18.00-n. 21.00
Viikko 41	verkkokeskustelu
Viikko 42	tentti 20.10.2010 (19.1. ja 16.3.)/TtM Pirjo Parviainen

Ihminen, terveys ja kulttuuri (3 op)

Tavoitteena on oppia näkemään terveyden määrittämisen ja ymmärtämisen kulttuurisidonnaisuus sekä tutustua eri tieteenalojen näkemykseen terveydestä.

Keskeiset sisällöt

- terveyden ja sairauden tutkimuksen historia
- suomalainen terveystieteellinen kulttuuri
- lääketieteen kulttuuriset haasteet

luento-opetus 20 h, itsenäinen työskentely 60 t

Suoritus ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen lääketieteellisen ja humanistisen tiedekunnan yhteisen Asklepios –ohjelman (<http://asklepios.utu.fi>) luennoille ja minisymposiumeihin sekä oppimispäiväkirjan kirjoittaminen (hyväksyty-hylätty). FM Mikko Carlsson

Alustava aikataulu

(Luentojen ajankohdat ilm. myöh.)

Viikko X Asklepios (<http://asklepios.utu.fi>) syksyn luennot Turussa 3 arki-iltana: Johdantoluento ja Asklepios I. Luennot jatkuvat keväällä!

Viikko 47 syksyn luentojen oppimispäiväkirjan palautus 26.11. mennessä/
FM Mikko Carlsson

Kevät 2011

Viikko X Asklepios (<http://asklepios.utu.fi>) luennot Turussa arki-iltaisain

Viikko 19 kevään luentojen oppimispäiväkirjan palautus 13.5. mennessä/
Mikko Carlsson

Yhteistyö koulussa (3 op)

Tavoitteena on tutustua koulu yhteisön ja sen sidosryhmien yhteistyön mahdollisuuksiin sekä oppilashuoltoon.

Keskeiset sisällöt

- oppilaiden hyvinvointi koulussa
- terveyden edistämiseen liittyvä yhteistyö eri ammattiryhmien välillä
- koulun yhteistyötahojen työhön tutustuminen

Luento-opetus 6 t, ryhmätyöskentely 18 h, itsenäinen työskentely 56 t

Tentittävä kirjallisuus:

1. Clift, S. & Jensen, B. B. (Eds.) 2005. The Health Promoting School: International Advances in Theory, Evaluation and Practice. Danish University of Education Press, s.1-380.
2. Konu, A. 2002. Oppilaiden hyvinvointi koulussa. Tampere: Tampere University Press, s. 1-80.
3. Terho, P., Ala-Laurila, E-L., Laakso, J. Krogius, H. & Pietikäinen, M. 2002. Koulu terveydenhuolto, 11-72, 218-224. Helsinki: Duodecim.

Suoritus ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen ryhmätyöskentelyyn, harjoitustyö(t) sekä ryhmätentti luennoista ja kirjallisuudesta ensimmäisellä tenttikerralla. Uusintakuulustelut suoritetaan yksilötentteinä (hylätty - hyväksyty 1-5). KT Riitta Asanti ja TtM Pirjo Parviainen

Alustava aikataulu

- Viikko 43-44 Ryhmäkokoontumiset: oppimistehtävät englanninkielisen (Clift jne.) tenttikirjallisuuden pohjalta.
26.10.2010 klo 18.00-n. 21.00
2.11.2010 klo 18.00-n. 21.00
- Viikko 45 luennot Turussa lauantaina 13.11.2010 klo 9.30-14.45/KT Riitta Asanti, TtM Pirjo Parviainen ja FK Hanna-Leena Seppinen
- Viikko 46 Ryhmäkokoontuminen: oppimistehtävät englanninkielisen tenttikirjallisuuden pohjalta.
16.11.2010 klo 18.00- n.21.00
- Viikko 47-48 Ryhmäkokoontumiset: oppimistehtävät tenttikirjallisuuden (Konu) ja erikseen ilmoitettavien artikkelien pohjalta.
23.11.2010 klo 18.00- n.21.00
30.11.2010 klo 18.00-n. 21.00
- Viikko 49 Ryhmäkokoontuminen: opintojakson yhteenvetokeskustelu
7.12.2010 klo 18.00-n. 21.00
- Viikko 50 tentti 15.12. (16.2. ja 24.8.)/TtM Pirjo Parviainen
- Viikko 51-1 joululoma

Kevätlukukausi 2011

Sosioemotionaalinen oppiminen ja hyvinvointi (4 op)

Tavoitteena on tutustua lapsen sosioemotionaaliseen kehitykseen ja sen tukemisen mahdollisuuksiin.

Keskeiset sisällöt

- sosioemotionaalisen kehityksen ydinalueet
- sosioemotionaalisen kehityksen tukeminen

luento-opetus 8 h, ohjattu verkkotyöskentely 8 t, itsenäinen työskentely 91 t

Oheiskirjallisuus

1. Cohen, J. 1999. Educating Minds and Hearts. NY: Teachers College Press.
2. Isokorpi, T. 2004. Tunneoppia parempaan vuorovaikutukseen. Jyväskylä: PS-kustannus
3. Kaukiainen, A., Junttila, N., Kinnunen, R., & Vauras, M. 2005. MASK-monitahoarviointi oppilaan sosiaalisesta kompetenssista. Turun yliopisto, Oppimistutkimuksen keskus.
4. Lämsä, A-L. 2009. Mun on paha olla. Näkökulmia lasten ja nuorten psyykkiseen hyvinvointiin. Jyväskylä: PS-kustannus.
5. Shelton, C. M. & Stern, R. 2004. Understanding Emotions in Classroom: Differentiating Teaching Strategies for Optimal Learning. Port Chester: Dude Publishing.
6. Opettajan valitsemat ajankohtaiset artikkelit

Suoritus ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen verkkotyöskentelyyn sekä oheiskirjallisuuteen ja opetukseen perustuvat harjoitustyöt (hylätty – hyväksytyt 1-5).

KT Niina Junttila

Alustava aikataulu

Viikko 2 luennot Turussa lauantaina 15.1.2011 klo 9.30-16.00/KT Niina Junttila
Viikko 3-7 aktiivinen osallistuminen verkkotyöskentelyyn ja harjoitustyöt verkossa/KT Niina Junttila
Viikko 8 talviloma

Seksuaaliterveys ja sen tukeminen (3 op)

Tavoitteena on tutustua seksuaaliterveyden käsitteistöön ja omaksua seksuaalikasvatuksen perusteet. Lisäksi perehdytään lasten ja nuorten seksuaalisuuteen sekä seksuaaliterveyttä uhkaaviin tekijöihin.

Keskeiset sisällöt

- seksuaaliterveyden käsitteet
- oman seksuaalisuuden kohtaaminen
- nuorten seksuaalisuus ja seksi
- raskauden ja sukupuolitautilien ehkäisy
- seksuaalikasvatuksen perusteet

luento-opetus 8 t, ryhmätyöskentely 9 t, itsenäinen työskentely 63 t

Tentittävä kirjallisuus:

1. Apter, D. ym. 2006. Seksuaalisuus. Helsinki: Duodecim, s. 1-237, 333-345, 385-411.
2. Bildjuschkin, K. & Ruuhilahti, S. 2008. Seksiä vaatteet päällä. Helsinki: Tammi.
3. Kosunen, E. & Ritamo, M. 2004. Näkökulmia nuorten seksuaaliterveyteen. Helsinki: Stakes.

Suoritus ja Arviointi

Aktiivinen osallistuminen ryhmätyöskentelyyn, harjoitustyö(t) ja tentti luennoista ja kirjallisuudesta (hylätty – hyväksytty 1-5). VTT Osmo Kontula ja Katriina Bildjuschkin

Alustava aikataulu

Viikko 9 luennot Turussa lauantaina 5.3.2011 klo 9.30-15.30/VTT Osmo Kantola ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden asiantuntija Katriina Bildjuschkin
Viikko 10-14 3 ryhmäkokousta
Viikko 15 tentti 13.4. (15.6. ja 21.9.)
Viikko 16-17 pääsiäisloma

Päihde- ja vaikuteaineet terveysriskinä (3 op)

Tavoitteena on syventää tietämystä päihteiden käytön vaikutuksista yksilön terveyteen. Lisäksi perehdytään päihteiden käytön taustoihin ja yhteiskunnallisiin merkityksiin.

Keskeiset sisällöt

- päihteiden käytön tilanne Suomessa

- päihteiden vaikutus terveyteen
- päihteiden käytön ehkäisy

luennot 6 t, itsenäinen työskentely 74 t

Tenttikirjallisuus:

1. Huoponen, K., Peltonen, H., Mustalampi, S. & Koskinen-Ollonqvist, P. 2001. Päihteiden käytön ehkäisy. Opas koulujen ja sidosryhmien yhteistyöhön. Helsinki : Opetushallitus : Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus, Terveyden edistämisen keskus.
2. Nieminen, R. 1999. Vapaaksi tupakasta. Vantaa: Pharmacia & Upjohn Oy.
3. Puuronen, A. (toim.) 2006. Terveystaju. Nuoret, politiikka ja käytäntö. Nuorisotutkimusseura, Julkaisuja 63.
4. Salaspuro, M., Kiianmaa, K. & Seppä, K. 2003. (toim.) Päihdelääketiede. Helsinki: Duodecim, s. 1-108.
5. Suomi ja huumeet, Tietopaketti huumeista. 2001. Helsinki: Opetushallitus, Irti Huumeista ry, Keskusrikospoliisi, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto, Stakes.

Suoritus ja arviointi

Tentti luennoista ja kirjallisuudesta (hylätty - hyväksytty 1-5). LT Minna Aaltonen
Alustava aikataulu

Viikko 18 luennot Turussa lauantaina 7.5. klo 9.30-15/LT Sari Jonsson

Viikko 19-20 itsenäinen työskentely ja tentti 18.5. (rästitentit järjestetään syksyllä 2011)

Ainesseminaari (5 op)

Tavoitteena on perehtyä terveystiedon osa-alueisiin liittyvään tutkimukseen ja laatia oma tutkielma.

Keskeiset sisällöt

- tiedonhaku
- oman tutkielman aiheeseen liittyvän menetelmän hallinta
- tutkielman tekeminen

seminaari 20 t, ryhmätyöskentely 3-6 t, itsenäinen työskentely 107-110 t

Suoritus ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen ryhmätyöskentelyyn ja seminaariin ja oma tutkielma (hylätty – hyväksytty 1-5).

TtT Leena Salminen

Alustava aikataulu

infotilaisuus ja tiedonhaun opetus yhtenä arki-iltana toukokuussa 2011/

TtT Leena Salminen

Syyslukukaudella 2011 opettajan ohjaamat seminaarit ja tarvittaessa *1-2 ryhmäkokouksia*

Syyslukukausi 2011

Liikunnan terveydelliset merkitykset (3 op)

Tavoitteena on perehtyä liikunnan vaikutuksiin elimistöön ja fyysiseen suorituskyykyyn, liikunnan erityispiirteisiin eri elämänvaiheissa sekä liikunnan merkitykseen sairauksien ennaltaehkäisyssä ja hoidossa.

Keskeiset sisällöt

- liikunnan ja liikkumattomuuden vaikutukset terveyteen
- kuntotekijöiden ylläpitäminen ja parantaminen

Luento-opetus 6 t, ryhmätyöskentely 6 t, itsenäinen työskentely 68 t

Tentittävä kirjallisuus

1. Aalto, R. 2005. Kuntoilijan käsikirja: opas tulokselliseen kuntoliikuntaan. Jyväskylä: Docendo.
2. Borg, P, Fogelholm, M. & Hiilloskorpi, H. 2006. Liikkujan ravitseminen – teoriasta käytäntöön. Helsinki: Edita, s. 184-316
3. Fogelholm, M. & Vuori, I. (toim.) 2005. Terveysliikunta. Helsinki: Duodecim, UKK-instituutti.

Suoritus ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen ryhmätyöskentelyyn, harjoitustyö(t) ja tentti luennoista ja kirjallisuudesta (hylätty - hyväksytty 1-5).

KT Mari Lehmuskallio

Terveystiedon opettaminen (5 op)

Tavoitteena on syventää tietoja ja taitoja terveystiedon opettamisessa.

Keskeiset sisällöt

- terveystiedon oppimisprosessin suunnittelu, toteutus ja arviointi
- terveystiedon oppimateriaalit ja opetusmenetelmät

luento-opetus 20 t, ryhmätyöskentely 3 t, itsenäinen työskentely 110 t

Aloitustentissä tentittävä kirjallisuus

1. Kannas, L. & Tyrväinen, H. 2005. Virikkeitä terveystiedon opetukseen. Jyväskylän yliopisto. Terveyden edistämisen tutkimuskeskus.
2. Lukion opetussuunnitelman perusteet 2003: nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet. Helsinki: Opetushallitus. (www.oph.fi <<http://www.oph.fi/>>)
3. Pietilä, A-M. ym. 2002. Terveyden edistäminen: uudistuvat työmenetelmät. Helsinki: WSOY.
4. Opettajan valitsemat ajankohtaiset artikkelit

Suoritus ja arviointi

Aloitustentti kirjallisuudesta, aktiivinen osallistuminen ryhmätyöskentelyyn ja harjoitus-työ(t). Läpäistyn tentin jälkeen opiskelijat suunnittelevat ja toteuttavat ryhmässä valitse-massaan kohteessa terveyden edistämisen jakson. Lopuksi kirjoitetaan raportti toteutu-neesta kurssista (hyväksyty-hylätty).

FT Kaili Kepler-Uotinen

Opintokokonaisuuden merkinnänantaja on lehtori Hanna Maijala.

Opintokokonaisuuden kokonaisarvosana määräytyy opintojaksojen arvosanojen aritmeettisen keskiarvon perusteella.